De Uitdaging voor Seghwaert:
verbonden in het groen

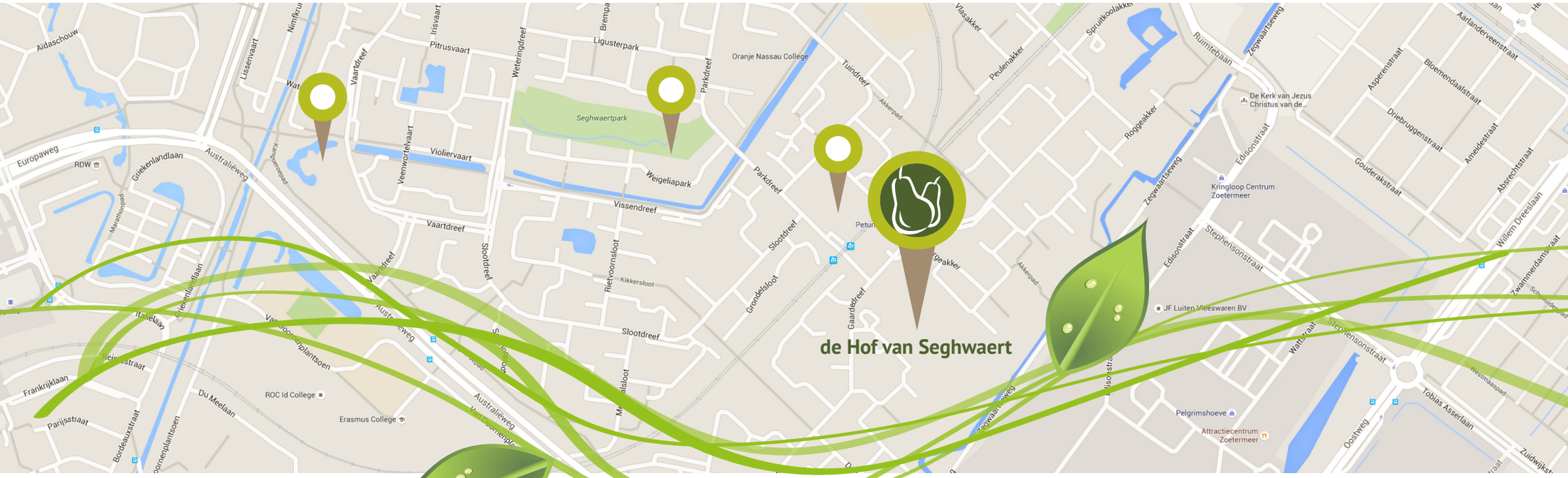

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
1.1 Situatieschets: positionering van de Hof van Seghwaert 3
1.2 We maken het verschil 7
1.3 Een groene band met schakels 8

2. Kernwoord 1: ‘groen’ 9
2.1 Schakel 1: ‘de werkplaats’ van De Hof van Seghwaert en Seghwaert op Dreef 10
2.2 Schakel 2: winkelcentrum Petuniatuin en Palet Welzijn 11
2.3 Schakel 3: Seghwaert Park 11
2.4 Schakel 4: ‘t Seghewaert 12

3. Kernwoord 2: 'sociaal' 12
3.1 “Handje helpen?” 12
3.2 Zorg in ‘De Uitdaging’ 12

4. Kernwoord 3: 'duurzaam' 14

5. Kernwoord 4: 'historisch besef' 16

6. Aanpak van het Programma 19
6.1 Organisatie 19
6.2 Communicatieproces: ‘de tuin is een proces’ 19
6.3 Projecten 20

7. Begroting 23

1. Inleiding

Binnen Seghwaert zijn afgelopen jaren vele initiatieven tot stand gekomen, deels vanuit de bewoners en ook voor een deel op instigatie van de gemeente. Het idee leeft om enkele van deze initiatieven te bundelen in een gezamenlijk programma 'De Uitdaging voor Seghwaert: verbonden in het groen'. Met het programma willen we het sociaal kapitaal in de wijk versterken: "Seghwaert inclusief!". En daarbij willen we de groene band door de wijk, met alle initiatieven die daar lopen, optimaal benutten. Met 'De Uitdaging' willen we lopende groeninitiatieven van onderop versterken en verbinden en, waar mogelijk, nieuwe initiatieven tot stand brengen. Communicatie en het creëren van betrokkenheid bij de centrale waarden van het programma staan centraal. Het is een organisch proces waarbij de beweging voorop staat en het project het resultaat is. De beweging zorgt voor verbinding binnen het programma en de directe omgeving, maar ook tussen de projecten en buiten de wijk. Dat maakt het verschil en dat maakt het programma tot een Uitdaging: "De Uitdaging van Seghwaert".

1.1 Situatieschets: positionering van de Hof van Seghwaert

Sinds begin 2014 werken veel enthousiaste bewoners aan De Hof van Seghwaert, een oude perenboomgaard midden in de wijk. Op 26 mei 2014 kwamen, op initiatief van de huidige voorzitter, een aantal bewoners uit Seghwaert bijeen om te dromen van mogelijkheden om van de perenboomgaard een Hof van Seghwaert te maken. De ingebrachte ideeën varieerden van bijentuin, een tweede natuurtuin tot een heuse wijngaard. Op de 2e bewonersbijeenkomst (28 juni) waren de ideeën van de eerste bijeenkomst omgewerkt naar een eerste concept-ontwikkelingsplan.

Er werd een kerngroep geformeerd om een bedrijfsplan en een structuurschets voor te bereiden. In 2014 hebben we, met steun van de gemeentelijke wijkregisseur, in totaal vier bewonersbijeenkomsten georganiseerd, resulterend in overeenstemming op hoofdlijnen over het toekomstige plaatje van de boomgaard én over de manier waarop we ons willen organiseren.

1.1.1 Missie

Voor de Stichting 'De Hof van Seghwaert' stelden we de volgende missie vast: 'meer mensen in onze samenleving laten participeren en maatschappelijke activering stimuleren door behoud en ontwikkeling in eigen beheer van een groene oase in de wijk, de perenboomgaard. De stichting biedt een platform voor groene bewonersprojecten en, na de opstartfase, een ontmoetingsplek voor bewoners die zich willen inzetten en bijdragen aan het welbevinden en de leefbaarheid in en van de wijk.'

1.1.2 Visie

De visie stoelde op drie pijlers:

- 'Door bewoners te stimuleren actief mee te praten en mee te doen in de Hof van Seghwaert creëren we meer groene bewustwording van en in onze leefomgeving en stimuleren wij de onderlinge cohesie in de wijk en stad, door actief burgerschap (samen ontdekken, milieueducatie, nationale boomfeestdag, excursies voor scholen, etc.).
- Door een platform te bieden kan iedereen met een groen initiatief (mede) deelnemen en een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de wijk en zijn bewoners op sociaal maatschappelijk en ecologisch gebied.
- Door het faciliteren en het toepassen van maatwerk kunnen we zowel kwaliteit leveren in de groene oase, als voldoen aan de werkelijke ontwikkelingsbehoefte van het individu (wat je niet kunt, kun je leren ➔ permanente educatie)'.

1.1.3 Experiment van burgerparticipatie en –beheer

Op basis van de geschetste missie en visie hebben we op 16 december formeel de Stichting 'De Hof van Seghwaert' opgericht. Parallel daaraan

hebben we overleg met de gemeente gevoerd over de te sluiten gebruiksovereenkomst tussen de Hof van Seghwaert en de gemeente over het gebruik van de perenboomgaard, 'voor een experiment van burgerparticipatie en –beheer', zoals de gebruiksovereenkomst vermeldt.

In januari 2015 hebben we, na een gemeenschappelijke schouw, deze overeenkomst getekend en één van de afspraken daarin is dat we jaarlijks een activiteitenplan met de gemeente doorspreken.
De getekende gebruiksovereenkomst is voor de duur van drie jaar (tot 30 november 2018).Jaarlijks vindt overleg plaats over de gerealiseerde vorderingen aan de hand van een geactualiseerd ontwikkelingsplan.

1.1.4 Bedrijfsmodel: een stichting voor de aanvangsfase
Voor het kiezen van de juiste rechtsvorm voor de Hof van Segwaert heeft, in de zomer van 2014, een taakgroep zich gebogen over de vraag welke rechtsvorm(en) ideaal zou zijn voor de Hof. Uiteindelijk is in juni 2014 door de kerngroep gekozen (en in de bewonersbijeenkomst van 6 september is dat bevestigd) om de Hof van Segwaert in de startfase als wijkonderneming te organiseren in een stichting. De stichting fungeert als formele partner voor de buitenwereld: gemeente, fondsen, bedrijven, maatschappelijke organisaties etc.

Een stichting kent een wettelijk verbod om winst uit te keren. Wel mogen wij als bewoners vanuit deze stichting commerciële activiteiten organiseren en winst maken, maar de winst mag niet uitgekeerd worden aan leden of bestuurders. Dit betekent dat alle winst die gemaakt wordt in de wijkonderneming opnieuw geïnvesteerd moet worden in de wijk. Naast het feit dat de hele wijk profijt heeft van de wijkonderneming, biedt de stichting als rechtsvorm ook het voordeel dat het bewonersinitiatief in meeste gevallen niet Btw-plichtig is. Daarnaast kan de stichting in aanmerking komen voor een speciaal regime dat tot doel heeft om donaties en subsidies aan deze organisaties te bevorderen (ze hoeven dan bijvoorbeeld geen schenkingsbelasting te betalen).

De organisatie moet dan wel de ANBI- of SSBI-status van de Belastingdienst krijgen (ANBI staat voor Algemeen Nut Beogende Instelling, SBBI staat voor Sociaal Belang Behartigende Instelling). Een ANBI status zou het bijvoorbeeld voor bewoners makkelijker kunnen maken om via schenkingen en giften bij te dragen aan de wijkonderneming omdat ze over die bijdrage geen belasting hoeven te betalen.

Bij het kiezen van een rechtsvorm hebben we ook rekening gehouden met de toekomst. De stichting heeft een wettelijk verbod op leden en heeft dus geen leden die toe- of uittreden. Als een wijkonderneming succesvol is willen bewoners in de toekomst mogelijk mee-investeren in de wijkonderneming. Een wijkonderneming die oorspronkelijk is opgericht als stichting zal dan van rechtsvorm dienen te veranderen. Dat kan, alleen gelden daar voor de stichting wel bijzondere bepalingen voor. De wet wil namelijk het ideële karakter van de stichting waarborgen, ook van haar vermogen. Dat kan door een vrije omzetting naar een andere rechtsvorm aangetast worden. Door omzetting van een stichting in een coöperatie valt het vermogen immers in handen van individuele leden van de coöperatie. Daarom is volgens de wet de nieuwe organisatie verplicht op dezelfde manier met het vermogen om te gaan als de stichting eerst: de wetgever heeft het vermogen van de stichting beklemd. De stichtingsvorm biedt in dit geval de zekerheid dat het geld publiekelijk besteed wordt.

1.1.5 Vereniging Vrienden van de Hof van Seghwaert
De stichtingsvorm heeft voordelen zoals in voorgaande paragraaf is toegelicht. De stichting heeft ook nadelen, want kent geen leden en zeker geen democratie. Dit nadeel ondervangen we door de volgende combinatie. We kiezen voor een stichting als formele partner voor de buitenwereld: gemeente, fondsen, bedrijven, maatschappelijke organisaties etc. Na de start van de stichting formeren we onder de stichting een Vereniging voor beheer en exploitatie van de

Hof van Seghwaert (naar een aansprekende benaming voor deze vereniging wordt door de aanwezige bewoners op 6 september nog gezocht!). Binnen het kader van de overeengekomen 'Structuurschets 2018' en de daarop voortbordurende gebruiksovereenkomst van de gemeente kan de vereniging vrijelijk en democratisch de dagelijkse gang van zaken van beheer en exploitatie voor zijn rekening nemen. Bovendien kan de vereniging bij groeiend succes, in tegenstelling tot een stichting, wél omgezet worden in een coöperatie. In mei 2016 zal het zo ver zijn: op de 6de bewonersbijeenkomst staat dan de oprichting van de 'Vereniging Vrienden van de Hof van Seghwaert' prominent op de agenda.

De Hof van Seghwaert bouwt op meerdere manieren aan de uitbouw van zijn supportersbestand. Een tiental bewoners maakt zich inmiddels (extra) verdienstelijk door in een gezamenlijk rooster de openingstijden van de Hof op dinsdag, woensdag en zaterdag te kunnen garanderen. Dan zijn er de trekkers van de bewonersprojecten, van kippenstal tot en met natuurbelevingstuin. Zij zijn de eerst aangewezenen om in de nieuwe vereniging sleutelposities aan te nemen. Binnen de bewonersprojecten zijn enkele tientallen bewoners actief. Via de opzet van crowdfunding en adoptieplannen hebben we momenteel zo'n 50 actief betrokkenen. Zij behoren allemaal bij de oprichting automatisch tot de 'Vrienden van de Hof van Seghwaert'. Belangrijk instrument voor de Hof om aanvullende handjes te organiseren zijn de 5 evenementen (NL-Doet, Natuurbelevingsdag etc.), in het bestuur met een aparte coördinator vertegenwoordigd. De evenementen zijn steeds goed voor vele tientallen bezoekers (NL-Doet 2016 2 dagen met bijna vijftig vrijwilligers). Tenslotte, ons totale supportersbestand loopt inmiddels naar de tweehonderd.

1.1.6 Realisatie tot nu toe

Inmiddels zijn veel van de dromen gerealiseerd of er wordt de laatste hand aan gelegd: van bijenstal tot zonnepanelen en van stiltetuin tot en met de natuurbelevingstuin voor de kinderen. De perenbomen zijn inmiddels twee keer door een grote groep vrijwilligers gesnoeid, uiteraard na instructie door een expert-hovenier. De perenoogst 2015 is deels naar de Voedselbank gegaan, deels naar bewoners die een perenboom geadopteerd hebben, het overgrote deel is verwerkt tot perensap (succesnummer in de verkoop!) en perencider (sinds Pasen beschikbaar). De Hof van Seghwaert verkeert nu in een overgangsfase: ons investeringsplan fysieke infrastructuur is naar behoren afgerond, de startfase hebben we (succesvol!) achter de rug.

Komende jaren zal het accent verschuiven naar de sociale doelstelling van de Hof: het creëren van een sociaal, educatief en cultureel trefpunt voor de wijk Seghwaert. Daarmee worden de eisen, te stellen aan de basisvoorzieningen ook strenger (denk aan recreatieve dagbesteding kwetsbare groepen etc.). Wat voor de volgende fase ontbreekt is een goed onderkomen van waaruit alle activiteiten voor de Hof, voor de buurt en voor de wijk kunnen worden gerealiseerd. In de Hof werken maatschappelijke organisaties als Piëzo en Middin. In toenemende mate breidt de samenwerking zich uit naar Ipse de Bruggen e.a. maar ook naar scholen als Stedelijk College en het Atrium.

Visie Zegwaartseweg:

"De laatste perenboomgaard aan de Zegwaartseweg bewaren als cultureel erfgoed en ontwikkelen tot sociaal trefpunt voor de wijk: dát is de doelstelling van de Hof van Seghwaert. De verbindingen tussen de vier kernwoorden zijn divers en stimuleren we zeker. We zijn er van overtuigd dat er boeiende interacties zullen ontstaan tussen 'groen' en 'historisch' of tussen 'sociaal' en 'duurzaam' enzovoorts."

1.1.7 De Hof van Seghwaert, gesitueerd in de groene band

Een belangrijke mijlpaal voor de Hof van Seghwaert was Burendag 2015, een succes waarin de Hof voor het eerst breed samenwerkte met zijn buren waaronder buurtvereniging Seghwaert op Dreef (inmiddels toe aan zijn twintigste verjaardag). Voor de activiteitenprogramma's van beide organisaties krijgt de samenwerking in 2016 een structureel karakter, te beginnen met NL-Doet op 11 en 12 maart. De samenwerking heeft de potentie het buurtniveau te overstijgen en impact te hebben voor de hele wijk.

Enkele honderden meters westwaarts van de Hof van Seghwaert ligt Seghwaert Park, aangelegd in de 70'er jaren, vóórdat de bewoners arriveerden. Een gemeentelijke werkgroep heeft afgelopen jaar een renovatieplan opgeleverd. Deze werkgroep heeft zich gaande weg ontwikkeld tot een actieve bewonersgroep. Die is vastbesloten om van de renovatie van het park een succes te maken en daartoe het initiatief van de gemeente over te nemen. Vanaf het prille voorjaar gaan ze aan de slag, in goede afstemming met de gemeente.

Aan de oostelijke kant van de Hof van Seghwaert is er zicht op de Zegwaartseweg. Ook daar is een werkgroep onder leiding van een gemeentelijke projectleidster aan de slag geweest, een nieuwe visie op één van de historische linten van Zoetermeer is het resultaat. Behoud van het landelijke karakter met doorkijkjes vanaf de dijk staat voorop; de perenboomgaard is nadrukkelijk één van de groene elementen in die visie. De vrijwilligers van de Hof van Seghwaert verbinden hun boomgaard graag direct met de Zegwaartseweg om een stukje groen cultureel erfgoed veilig te stellen.

Langs de Zegwaartseweg hebben we afgelopen jaar tenslotte het initiatief genomen van een historisch-sociale wandeling: het historische lint met al zijn monumenten levert de ruggengraat van de wandeling, telkens afgewisseld met uitstapjes naar de sociaal-historische ontwikkeling van de wijk ('stad in de polder') sinds de jaren 70.

1.2 We maken het verschil

Voor 2016 is de grote uitdaging om in een gezamenlijk groen programma met steun van Fonds1818 en de gemeente door te werken aan een groene band van oost naar west, van Zegwaartseweg naar Leidse wallenwetering, maar ook één van noord naar zuid langs de landelijk blijvende Zegwaartseweg met al zijn groene doorkijkjes.
De uitdaging voor Seghwaert in 2016: verbonden in het groen!

In alle genoemde initiatieven zijn de kernwoorden: groen, sociaal, duurzaam en historisch besef. En die kernwoorden maken in hun samenhang het verschil:

- 'Groen' inspireert bewoners om medeverantwoordelijkheid te nemen voor hun leefomgeving incl. de openbare ruimte.

- 'Sociaal': in de groenactiviteiten werken bewoners samen met (cliënten van) samen met maatschappelijke organisaties (Middin, Piëzo, Ipse de Bruggen e.a.). Ook staan we open voor mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt.

- 'Duurzaam': in alle activiteiten werken we op een duurzame manier. Stadslandbouw werkt biologisch, energie komt van zonnepanelen, duurzaamheid komt in het educatieve programma voor de buurt (op te zetten in samenwerking met, onder anderen, energiecoöperatie DEZo). Ook willen we met duurzaamheid-ambassadeurs in de wijk verder denken over innovatie gericht op de duurzaamheid.

- 'Historisch besef': aandacht voor het historisch lint van de Zegwaartseweg en voor de ontwikkeling van de 'wijk in de polder' creëert betekenis voor de bewoners, motiverend om de handen uit de mouwen te steken (in samenwerking met gilde Stadsgidsen en Historisch Genootschap Oud Soetermeer).

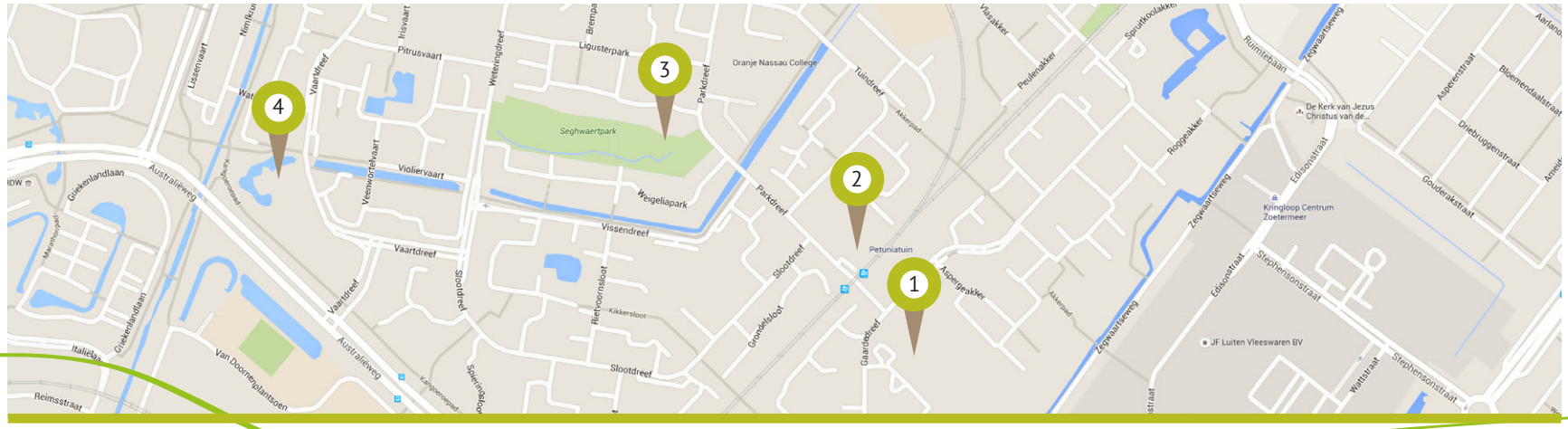

1.3 Een groene band met schakels

Een groen, sociaal en creatief vormgegeven lint door de wijk Seghwaert heen gaat de basis vormen voor alle activiteiten in het programma. De band loopt vanaf de Zegwaartseweg via een parkje naar de Hof van Seghwaert (1). De Hof van Seghwaert vormt de eerste schakel van de groene band in nauwe samenwerking met buurtvereniging Seghwaert op Dreef (SOD). Tegenover Seghwaert op Dreef treffen we de tweede schakel in de vorm van Winkelcentrum Seghwaert in combinatie met Palet Welzijn (2). Waar de Parkdreef scherp naar rechts gaat, ligt aan de linkerkant Seghwaert Park dat de derde schakel of verbindingspunt kan vormen in combinatie met Ipse de Bruggen (3). Door het park heen, langs de Violiervaart komen we bij het Seghe Waert als mogelijke vierde schakel (4).

De schakels krijgen voorzieningen voor sociaal verkeer en als steunpunt voor het groenbeheer, te realiseren in projectvorm. Alle schakels voorzien in broodnodige ontmoetingsplekken in de wijk maar worden tevens benut om medebeheer van de wijk/het wijkgroen door bewoners in samenwerking met maatschappelijke organisaties te stimuleren. In de aankleding van de schakels zullen we aandacht geven aan de historische ontwikkeling van de ‘wijk in de polder’: het worden plekken van betekenis voor de bewoners, motiverend om de handen uit de mouwen te steken. De groene band geven we op een kunstzinnige manier en in bewonersparticipatie herkenbaar vorm in samenwerking met Participarte en/of Terra Art Projects. Langs het groene lint stimuleren we mogelijkheden voor stadslandbouw en groenbeheer.

2. Kernwoord 1: 'groen'

'Groen' inspireert bewoners om medeverantwoordelijkheid te nemen voor hun leefomgeving inclusief de openbare ruimte. Er is een groeiende beweging in Zoetermeer om het beheer van groen en openbare ruimte meer van onderop te organiseren in coproductie met de gemeente. Via het Gilde Stadstuiniers[1] hebben we het initiatief genomen om deze beweging te faciliteren en opkomende bewonersinitiatieven te bundelen in het programma 'De kracht van groen Zoetermeer'. De Hof van Seghwaert draait in dat programma uiteraard voluit mee naast wijktuinen als Wijktuin Broekweg en Wijktuin Noordhove. Voor "De kracht van groen Zoetermeer" hebben we een kerngroep gevormd met als (zelf geformuleerde) opdracht het bewonersbeheer van de grote groeninitiatieven te professionaliseren als sociale ondernemingen. Focus van de kerngroep[2] is te komen tot een samenwerkingsverband "Groen erfgoed Zoetermeer", dat vanaf 2018 de gronden van de groeninitiatieven namens de gemeente beheert ten dienste van de groeninitiatieven. Voor de wijk Seghwaert bouwen we met "De Uitdaging" voort op hetgeen we in "De kracht van groen Zoetermeer" hebben opgestart.

De uitdaging van de groene band in zijn totaliteit zit hem in het verweven van bestaande groene elementen met elkaar, waardoor deze groenzones worden versterkt naar de verdere omgeving. De buurt moet zich aangetrokken voelen door de groene band. Kenmerkend voor het gebied zijn onder andere enkele open doorzichten vanuit de Zegwaartseweg. Een ander aspect zijn de restanten van de voormalige windsingels van de boomgaard van de Familie Dogterom die zich uitstrekken van de Zegwaartseweg tot aan de Dwarstocht/Tochtpad (maar ook elders in de wijk komen zij voor).

Om deze groene band te versterken zijn aanpassingen nodig zodat kruisbestuiving plaatsvindt op sociaal, educatief, cultureel en historisch terrein. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

1. Het laatste stukje perenboomgaard verbinden met de Hof van Seghwaert en ontsluiten met enkele paden zodat er uitwisseling tussen de geïsoleerde gaarde en de Hof van Seghwaert ontstaat.
2. Bovenstaande perenboomgaard op een aanvaardbaar onderhoudsniveau brengen zodat deze uitnodigt om te bezoeken.
3. Creëren van een toegang vanaf het parkje ten noorden van de Hof van Seghwaert en de Hof van Seghwaert.
4. Het in de wijk aanbrengen van plantvakken met planten waar o.a. de zintuigen door worden geprikkeld (voelen, ruiken, zien, proeven). Deze plantvakken vormen een groene slinger door de wijk.
5. Winkelcentrum Petuniatuin "aankleden" met groen. Te denken valt hierbij aan verticaal groen tegen gevels en plantvakken in de bestrating met verticale groene elementen. De bebouwing wordt op deze manier opgenomen in het groen.

1. Het Gilde Stadstuiniers is aangesloten bij de Vrijwilligerscentrale Zoetermeer. De Vrijwilligerscentrale Zoetermeer behartigt als overkoepelende organisatie de belangen van de zelfstandige Zoetermeerse gilden. Gildevrijwilligers leveren een belangrijke bijdrage aan het sociale kapitaal in Zoetermeer door mensen in staat te stellen beter te functioneren binnen hun sociale omgeving of op de arbeidsmarkt en door hen bewust te maken van hun leefomgeving en lokale geschiedenis. De Vrijwilligerscentrale ondersteunt de Zoetermeerse gilden:
• Gilde SamenSpraak met Het PraatHuis • Gilde Stadsgidsen voor wandelingen, fiets- en koetstochten in Zoetermeer • Klussendienst voor kleine klusjes in en om het huis voor mensen met een kleine beurs • Gilde Stadstuiniers voor het faciliteren van vrijwilligers in de grote wijktuinen en groeninitiatieven • Infobalie voor informatie over alle gildenactiviteiten.
2. In de kerngroep 'De kracht van groen Zoetermeer nemen deel de voorzitters van groeninitiatieven (Hof van Seghwaert, Wijktuin Broekweg, Wijktuin Noordhove, Natuur- en Landschappentuin Westerpark), Mirjam van Bijnen (directeur Piëzo), Ronald Baptiste (algemeen directeur HABO) en Peter Collignon (gemeentelijk wijkregisseur)

Genoemde maatregelingen zullen zorgen voor een toename van de biodiversiteit. We kunnen en zullen daarbij ook graag gebruik maken van deskundige ondersteuning vanuit Vogelwerkgroep en het bestaande regionale programma voor een bij-vriendelijke omgeving. Voor de maatregelen in de openbare ruimte is nauwe afstemming nodig met gemeente (Openbare Ruimte en Stedelijke Ontwikkeling), stakeholders winkelcentrum en een partij/hovenier die voor ontwerp en uitvoering kan gaan zorgen. Vanuit 'De Uitdaging' zullen we dit overleg in de zomer op de rails zetten. De maatregelen in en rond de groengebieden van de schakels zijn aldaar opgenomen.

2.1 Schakel 1: 'de werkplaats' van De Hof van Seghwaert en Seghwaert op Dreef

Eerste schakel in de groene band is de Hof van Seghwaert in samenwerking met buurtvereniging Seghwaert op Dreef. De Hof van Seghwaert is in 2015 van start gegaan. Een oude perenboomgaard hebben we inmiddels met inzet van vele vrijwilligers voor een belangrijk deel opgeknapt. Zoals eerder gezegd, hebben we in het afgelopen jaar met een investeringsplan onze fysieke infrastructuur naar behoren hebben afgerond. Daarmee kunnen we komend seizoen het accent verschuiven naar de sociale doelstelling van de Hof: het creëren van een sociaal, educatief en cultureel trefpunt voor de wijk Seghwaert.

We zetten de poort nog verder open voor de sociale ontmoeting:

- in en rond de wijkmoestuin organiseren we het programma "weet wat je eet": een wijkmoestuinprogramma waarin bewoners kunnen deelnemen in alle stadia van duurzame voedselproductie: van composthoop tot en met de jam op je brood of je dagelijkse glaasje sap;
- in de stiltetuin houden we bijeenkomsten met een wijkfilosofische knipoog maar gaan we ook de oudere bezoeker in alle rust laten genieten van de prachtborders; deelnemers aan rondleidingen kunnen we hier vergasten op een heuse high tea.
  Met het Gilde Samenspraak van de Vrijwilligerscentrale werken we samen in het project 'Taaltuin'; taalmaatjes vinden in de stiltetuin een inspirerende omgeving om een goed gesprek met hun anderstalige gezel aan te gaan;
- we gaan 'de werkplaats' inrichten om daar op het grensvlak van de Hof van Seghwaert en het openbare parkje een ontmoetingsplek

Trouw

duurzaamheid & natuur deVerdieping

Elke stadsboer zijn eigen boerderij

De stadslandbouw tiert welig, maar waar blijft de stadsboerderij? *Trouw* vroeg architect Tim van der Grinten er een te ontwerpen. Dat deed hij. Sterker nog: voor elke stadsboer een andere.

Nu bergen urban farmers hun gereedschap op in containers of verweerde huisjes die ooit op een Oostenrijks chaletje leken

voor de wijk te creëren met workshops van o.a. Participarte en actieve groepen in Seghwaert op Dreef;
- vanuit 'de werkplaats' gaan we een actieve rol gaan vervullen in het (mede)beheer van het openbare parkje: snoeien van de hoogstamfruitbomen, verzorging van het gras etc.. en de werkplaats. En 'de werkplaats' gaat fungeren als uitvalsbasis voor het project 'Handje helpen?';
- voor de gehele Hof geldt dat we voor leerlingen van onder andere het Atrium en Stedelijk College fungeren als stageplaats;
- last, but not least: we gaan, in samenwerking met professionele zorgpartijen, van de Hof een rustpunt maken voor dementerende ouderen en hun mantelzorgers.

Bij alle activiteiten en onderhoud streven wij naar een combinatie van leren en werken; zie de Piëzo-methodiek. In het onderhoud gaan we samenwerken met professionele partijen die nu het groen onderhouden. Naar verwachting zullen de activiteiten vooral op dinsdag-, woensdag- en zaterdagmiddag plaatsvinden. Daarnaast streven we volgend jaar naar nog ruimere openingstijden voor het algemeen onderhoud waarin we samen optrekken met maatschappelijke organisaties als Middin.

Om alle activiteiten afdoende te kunnen faciliteren hebben we een onderkomen nodig. Met respect voor de groene omgeving kiezen we hier voor 'de werkplaats', te bouwen als een modulair opgebouwde, verhuisbare stadsboerderij (zie www.mood-builders.com). Deze werkplaats gaan we uitwerken in projectvorm onder begeleiding van een architect, Tim van der Grinten, gespecialiseerd in ecologische hout architectuur. Zie verder onder project 2 in hoofdstuk 6: 'Aanpak van het programma'.

2.2 Schakel 2: winkelcentrum Petuniatuin en Palet Welzijn

Reeds langer bestaan er plannen om in Seghwaert te komen tot een vergroening van de winkelcentra. Voor Petuniatuin kan "De Uitdaging" een mooi aanknopingspunt bieden om de vergroening aan te pakken door de samenwerking aan te gaan met de gebruikers van het dienstencentrum. Voor de vergroening is al een aparte projectopzet voorhanden, inbedding in 'de groene band' versterkt de impact door meer betrokkenheid van bewoners en aldaar actieve maatschappelijke organisaties. Juist voor deze plek geldt dat nauwe afstemming nodig is met gemeente (Openbare Ruimte en Stedelijke Ontwikkeling), stakeholders winkelcentrum en een partij/hovenier die voor ontwerp en uitvoering kan gaan zorgen. In de loop van de zomer gaan we dit overleg entameren.

2.3 Schakel 3: Seghwaert Park

Vorig jaar is, in nauwe samenwerking van gemeente en een betrokken groep bewoners, een project opgestart tot renovatie van het Seghwaert Park. Centraal in de wijk gelegen, niet zo vreselijk groot (nauwelijks 3 hectare), heeft dit park toch de potentie om uit te groeien tot een groen visitekaartje van Seghwaert. In termen van een ecologische, groene band door de wijk Seghwaert heen, is dit parkje een onmisbare schakel. Vandaar dat we vanuit de Hof van Seghwaert steeds gepleit hebben voor het creëren van een doorgaande wandelroute richting Weteringdreef en via de Violiervaart naar de Leidsewallenwetering. Het park is ontworpen in de stijl van de toenmalig beroemde tuinarchitect Louis G. le Roy 'die met zijn spraakmakende boek 'Natuur uitschakelen-natuur inschakelen' wilde tuinen en 'echte natuur' de stad wilde binnenhalen' .
Voor het renovatieplan heeft de gemeente met succes een beroep gedaan op de omwonenden. Het proces om tot een renovatieplan te komen heeft bij de bewoners zo veel élan losgemaakt, dat ze de uitvoering graag zelf ter hand willen nemen, uiteraard in samenwerking met de gemeente. In april is de procedurele afronding van het renovatieplan naar verwachting achter de rug en kan de uitvoering starten. In het kader van 'De Uitdaging' onderzoeken we de mogelijkheden van stadslandbouw en de inbedding van het park in de

ecologische zone die de groene band kan vormen (vogel- en bijenlint). Tevens lijkt dit een fraaie locatie voor een voorziening van een theehuis, gekoppeld aan Ipse de Bruggen (werktitel het Prieel). Dit zullen we nader uitwerken in nauw overleg met de bewonersgroep.

2.4 Schakel 4: 't Seghewaert

Via het Park Seghwaert en de Violiervaart komt als laatste schakel 't Seghewaert in het vizier. 't Seghewaert is een markante locatie in de wijk en omgeven door een groenvoorziening met veel potentie zowel voor patiënten als voor de omliggende bewoners. Helaas is de toekomst van deze voorziening nogal ongewis. De huidige bestemming van verzorgingshuis loopt af, een nieuwe bestemming laat op zich wachten. In de tussentijd wordt de locatie mogelijk benut als huisvesting voor vluchtelingen/statushouders. Voor 'De uitdaging' willen we alle kansen pakken die zich op deze locatie gaan voordoen om, gebruik makend van de mooie groene ligging, de sociale doelstellingen ("Seghwaert inclusief") verder te brengen. Nader uit te werken onder de werktitel de Veranda.

3. Kernwoord 2: "sociaal"

Om het verschil te maken in sociaal opzicht focussen we in 'De Uitdaging' op "Seghwaert inclusief!"; iedereen kan meedoen, ongeacht herkomst, opleiding of wat dan ook. Stelregel is steeds dat mensen zelf aan hun talenten willen werken en, waar nodig, stellen we hen daar toe in staat. De sociale inbedding van het werken in de Hof van Seghwaert is reeds aan de orde geweest, hier staan wij stil bij een paar projecten die we aanvullend opstarten.

3.1 "Handje helpen?"

De Vrijwilligerscentrale Zoetermeer kent sinds jaren een Klussendienst, waarvan de vrijwilligers tegen geringe vergoeding bij mensen met een kleine beurs kleine klussen verrichten in en rond huis. Uit het Westland kwamen wij een mooi project op het spoor: "Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen", aldaar gestart in 2013. Het evaluatieverslag meldt: 'Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen' biedt mensen die zich in kwetsbare posities bevinden tijdelijk een steuntje in de rug door iets met en voor hen te doen in de directe leefomgeving. Doel is dat betrokkenen met nieuw elan naar de eigen situatie kijken en hier zelfstandig mee verder kunnen gaan.'

De Klussendienst introduceert dit programma in Zoetermeer onder de slogan: "Handje helpen?" en wil in Seghwaert, samen met de Hof van Seghwaert, een eerste pilot neerzetten. Essentie van het programma is dat op aangeven van professionele zorgverleners ('Eén gezin, één plan') een huishouden (veelal multi-problem) geholpen wordt met een klus op maat; daarmee ontstaat bij betrokkenen(n) de noodzakelijke ruimte om de eigen situatie weer beter aan te kunnen.

In de situatie in Seghwaert is introductie van het programma onderdeel van 'De Uitdaging'. De voorbereidingen bestaan in het opstarten van de samenwerking/afstemming met de zorgprofessionals en wooncorporaties. 'Handje helpen?' krijgt als thuisbasis 'de Werkplaats' bij de Hof van Seghwaert, en vanuit de Hof zullen we ook de opstartfase begeleiden. De coördinatie komt uiteindelijk te liggen bij de Klussendienst van de Vrijwilligerscentrale. Verdere uitwerking komt in project 3 van hoofdstuk 6 aan de orde.

3.2 Zorg in 'De Uitdaging'

'Zorg' en 'groen' komen steeds meer in de belangstelling te staan als goede companen. Ook in de zorg voor mensen met dementie kan de Hof van Seghwaert van grote betekenis zijn. Immers de toegevoegde waarde van ''dagbesteding in het groen'' werd voor deze doelgroep onlangs door het RIVM nog eens krachtig vastgesteld. In opdracht van het ministerie van Economische zaken en Alzheimer Nederland werd dagbesteding voor mensen met dementie op zorgboerderijen vergeleken met de dagbesteding die er plaats vindt in reguliere zorginstellingen.

Gekeken werd naar de onderscheidende waarden die zorgboerderijen daarin hebben: http://goo.gl/rF2H6v.
Een opmerkelijke uitkomst van dit onderzoek is dat zorgboerderijen van bijzondere betekenis zijn voor 'mensen met dementie die nog een partner als mantelzorger hebben'.

Partners van mensen met dementie, zoeken voor zichzelf en hun naasten zelden ondersteuning bij dagbesteding in reguliere zorginstellingen. Zij blijven nog liever de zware last die zij hebben zelf dragen. De reden daarvoor is dat zij vinden dat de programma's die er in de zorginstellingen worden geboden onvoldoende aansluiten op de behoeften van hun partner. Zorgboerderijen scoren daarin significant beter. Zij bieden een programma waarmee mensen met dementie en hun mantelzorgers het gevoel hebben dat zij nog ergens bij horen en een zinvolle bijdrage aan de samenleving bieden ic. niet meteen in de patiënten-rol belanden. Daarnaast wordt ook de vanzelfsprekende dagelijkse beweging en het buiten zijn als een kwaliteit gewaardeerd. Omdat duidelijk is dat de toegevoegde waarden van zorgboerderijen goed overdraagbaar zijn naar andere groene omgevingen, is ook de Hof van Seghwaert in potentie geschikt om daarin een groen dagbestedingsproject voor mensen met dementie en hun partner (mantelzorger) te ontwikkelen.

In de perenboomgaard ontwikkelt zich immers al een sociale infrastructuur die onderdeel uitmaakt van een vergroeningsplan in de wijk en de activiteiten die er in de Hof (gaan) plaatsvinden bieden mogelijkheden voor mensen met dementie. Een vernieuwend dagbestedingsproject kan daarop dus gemakkelijk aansluiten en daarmee de kwaliteit van het dagbestedingsaanbod voor mensen met dementie in Zoetermeer opwaarderen. Zoetermeer kent immers geen dagbestedingsproject in het groen voor mensen met dementie en ook zorgboerderijen zijn voor deze doelgroep in de omgeving niet beschikbaar.

Daarnaast kent de Hof van Seghwaert op dit punt nog een bijzondere kwaliteit vanwege haar ligging tov. het seniorencomplex aan de Petuniatuin (= schakel 2 van de Uitdaging), een complex met 152 senioren woningen: https://www.youtube.com/watch?v=7qhr_WL6Ls0. Door de korte afstand (± 50 meter) tussen het complex en de Hof, kan met een dagbestedingsproject voor mensen met dementie (in de groene omgeving), de duurzame woon- en leefkwaliteit voor de senioren in de Petuniatuin aanzienlijk worden opgewaardeerd. Nu de rijksoverheid namelijk uitgaat van zolang mogelijk "zelfstandig wonen"

zijn we gebaadt bij zoveel mogelijk ondersteuningsmogelijkheden in de directe woon- en leefomgeving van de ouderen. Onder het beleid van de huidige staatssecretaris streven we naar een dementievriendelijke samenleving. Met de Hof van Seghwaert kunnen we daarin nadrukkelijk een rol gaan vervullen. Immers door het dagbestedingsproject ontstaat er een nieuwe ondersteuningsmogelijkheid voor mensen met dementie in de directe omgeving van een grote groep ouderen. Een ondersteuningsmogelijkheid, die – gelet op het RIVM onderzoek – ook nadrukkelijk aansluit bij de behoeften van mantelzorgers (partners). Mantelzorgers die wij op een goudschaaltje moeten blijven waarderen (ontlasten).

Met de gemeente en bureau LEAS verkennen we de mogelijkheden om de Hof van Seghwaert, al dan niet in combinatie met SOD, te ontwikkelen tot een van de toekomstige inloopcentra voor recreatieve en arbeidsmatige dagbesteding.

4. Kernwoord 3: “duurzaam”

Zoals in vele steden in Nederland gaat ook Zoetermeer voor duurzaam. De gemeenteraad heeft daarvoor een duurzaamheidsprogramma aangenomen waarin o.a. als ambitie wordt gesteld dat Zoetermeer in 2030 energieneutraal moet zijn. Een van de middelen om dit te bereiken is de zogenaamde “Blok voor Blok” aanpak. Hierbij worden de burgers per wijk actief benaderd met voorstellen op het gebied van energiebesparing en het lokaal opwekken van duurzame energie. De gemeente heeft de Duurzame Energiecoöperatie Zoetermeer benaderd en haar verzocht voor dit project een pilot te ontwikkelen.

DEZo heeft deze uitdaging aangenomen en stelt een projectplan op. Hierbij is gebruik gemaakt van de ervaringen die zijn opgedaan door de heer van Oppen (voorzitter DEZO) bij een vergelijkbaar project in Brabant.

De pilot wordt na overleg met de gemeente gehouden in de wijk Seghwaert. Daarvoor heeft DEZo voor het ontwikkelen van deze pilot samenwerking gezocht met de Stichting Piëzo en het de Hof van Seghwaert. Beide organisaties hebben veel ervaring op het gebied van benaderen van burgers. Samen met afgevaardigden van deze beide organisaties zijn drie samenkomsten gehouden waarin is gebrainstormd over een aanpak van het project. Beide organisaties zullen dus tijdens de uitvoering van dit project een rol krijgen. Het uitgangspunt is om bij de start van het project en dan vooral bij het organiseren en benaderen van de bewoners zo veel mogelijk gebruik te gaan maken van bestaande organisaties. Hiervoor is een inventarisatie gedaan van reeds bestaande en actieve organisaties en platforms die bestaan in de wijk.

De projectopzet van DEZo gaat uit van een aantal essentiële uitgangspunten:

- Een vraaggerichte aanpak
- Per buurt
- Buurtbewoners vervullen zelf de hoofdrol (intensieve ondersteuning uit het project)
- Woningkansen en bewoner behoeften worden geregistreerd
- Eigenaren/bewoners krijgen maatwerkoplossingen aangereikt, technisch en financieel
- Goede kansen voor lokale aanbieders.
- Het gaat er om de eigenaar/bewoner van de woning bewust te laten worden van de mogelijkheden om zijn/haar woning te verbeteren. Verbetering betekent behalve verduurzaming en energiekostenbesparing ook:
- Verhoging van thermisch comfort, veiligheid, gezondheid en toegankelijkheid
- Aanpassing aan de actuele gebruikerswensen
- Het oplossen van problemen met vocht en schimmels
- Het in goede staat van onderhoud brengen van de woning.

Met het DEZo-project wordt in Seghwaert een belangrijke bijdrage geleverd aan het op peil houden van de kwaliteit van het woningbestand; dat houdt de wijk aantrekkelijk voor nieuwe intreders op de woningmarkt en daarmee voor het generatiebestendig maken van de wijk. Gezien deze impact op de wijk willen wij vanuit de Uitdaging graag samenwerken met DEZo.

Andersom sluit DEZo sluit in zijn pilot graag aan bij de bewonersorganisaties van Seghwaert en bij de nauwe samenwerking die de Hof van Seghwaert en buurtvereniging Seghwaert op Dreef aangaan in 'De Uitdaging'. De samenwerking gaat bestaan uit gezamenlijke programmering en gezamenlijke communicatie naar de wijk, de combinatie wordt tevens het actiecentrum voor "De Uitdaging".

Op drie punten gaat DEZo participeren in "De Uitdaging":

- Voor de wijkbrede communicatie over de gezamenlijke programmering en over "De Uitdaging" zetten we een systeem van narrowcasting op: monitoren op alle belangrijke openbare punten in de wijk (wijkpost, supermarkten, welzijnsinstellingen etc.), aangestuurd vanuit de website van "De Uitdaging", geven steeds het actuele nieuws over buurtactiviteiten.
- Vanuit het actiecentrum zetten we een thema-café op op de vrijdagmiddag, elke week van 4 tot 6 om het weekend in te luiden; thematiek afwisselend 'groen', 'sociaal', 'duurzaam' en 'historisch besef'.
- De ruimte waarin het themacafé gaat plaatsvinden, kan mogelijk door DEZo benut worden als expositieruimte.
- DEZo neemt deel in de op te zetten communicatiegroep, incl. themacafé.

5. Kernwoord 4: “historisch besef”

De wijk Seghwaert wordt aan twee zijden begrensd door weteringen en dijken die een lange historie kennen. De Zegwaartseweg dateert zeker uit de dertiende eeuw als waterscheiding tussen de huidige hoogheemraadschappen Rijnland en Schieland, de wetering langs de weg is van latere datum, nog te zien aan het feit dat het water op een aantal plekken een lus achter de bebouwing om maakt. Tot en met de 17e eeuw was de locatie er één van turfsteken, armoe en een voortdurende strijd tegen het water. De Palensteinse Polder waarin de wijk ligt, werd rond 1700 drooggemalen. Na de drooglegging braken betere tijden aan voor Zegwaart . Aan de Zegwaartseweg zijn die betere tijden nog af te lezen aan de bewaard gebleven monumentale boerderijen. Sommige daarvan zijn inmiddels voorzien van een geheel eigentijdse functie als huisvesting voor kwetsbare groepen (Thomashuis en Herbergier).

De huidige perenboomgaard dateert, naar zeggen van de laatste pachter, de heer Dogterom, van 1954. De Zegwaartseweg kende toen meerdere boomgaarden, die met hun beschermende windhagen het polderlandschap sierden. De Hof van Seghwaert is als laatste bewaard gebleven bij de aanleg van de wijk.

De brochure “Seghwaert. Variatie op een oud thema” dateert uit 1978 en was één van de marketinginstrumenten om de nieuw te bouwen wijk en woningvoorraad aan de man te brengen. De brochure is een aardig tijdsdocument en geeft een mooi beeld vanuit welke ideeën de wijk destijds is ontworpen.

‘Polder-allure’ was zo’n idee, dat nog steeds zichtbaar is in de wijk in de vele behouden windsingels. “In Seghwaert wordt een serieuze poging gedaan een aantrekkelijke aansluiting te maken met het omringende polderlandschap en met de oude Zegwaartseweg”. De windsingels

zijn nog steeds zeer herkenbaar in de wijk aanwezig en geven nog de richting van de oude polderverkaveling weer. De polder-allure gaan we voor de toekomst versterken door de perenboomgaard in te richten als versterking van de grote groene band tussen Zegwaartseweg en Leidsewallenwetering.

Een ander leidend idee voor de ontwerpers was een 'kleinschalige, levendige en intieme woonwijk'. De bekende woonerven (vaak voorzien van restanten van windsingels!) zijn hieruit voortgekomen en zij worden door de huidige bewoners nog steeds gewaardeerd vanwege de mogelijkheden voor veilig spelen en wandelen.
Tot slot hadden de ontwerpers veel oog voor de groene aankleding van de wijk waaruit het behoud van de perenboomgaard en het naastgelegen parkje is te verklaren.

In de nieuwe gemeentelijke visie op de Zegwaartseweg wordt het belang van deze grote groene verbinding van de dijk met de wijk gelukkig erkend. De stichting 'De Hof van Seghwaert' heeft het bewaren van dit stukje groen cultureel erfgoed hoog in het vaandel staan. We hebben in 2015 in samenwerking met het Gilde Stadsgidsen van de Vrijwilligerscentrale een eerste historische en sociale wijkwandeling georganiseerd. Daarin is aandacht voor de historische monumenten aan de Zegwaartseweg. De rijke, architectonische geschiedenis komt aan bod. Er wordt veel aandacht gegeven aan de verbondenheid van de wijk met de Zegwaartseweg en de sociale ontwikkeling die de wijk sinds zijn ontstaan heeft doorgemaakt wordt ingekleurd. De wandeling heeft een vaste plaats veroverd in het programma van het Gilde Stadsgidsen en doet natuurlijk de Hof van Seghwaert als halteplaats aan.

nog niet
genome
SF
SE
SD
SC
SB
SA

6. Aanpak van het Programma

6.1 Organisatie

De Uitdaging wordt, qua organisatie, een unieke coproductie van bewoners(organisaties), gemeente en maatschappelijke organisaties. Iedere partij brengt zijn eigen expertise en projecten in (en blijft ook verantwoordelijk voor de resultaten daarvan), de Hof van Seghwaert (penvoerder) en de gemeente leveren beide capaciteit voor de programmaleiding. Door een krachtige netwerkorganisatie wordt de impact van het totaal van inbreng veel meer dan de som van de afzonderlijke projecten: synergie voor de inclusieve Seghwaertse samenleving.

Voor de blijvende kracht van de netwerkorganisatie wordt een te vormen stuurgroep verantwoordelijk. Per schakel komt een vertegenwoordiger in de stuurgroep, aangevuld met de twee programmaleiders en vertegenwoordigers van Fonds1818. De stuurgroep staat voor het sturen en begeleiden van het programma op hoofdlijnen met kaders voor afzonderlijke projecten.

Aan de start van de Uitdaging organiseren we een wijkconferentie, medio juni 2016, om ideeën op te halen en draagvlak te creëren. Vervolgens gaan we zeer gefaseerd aan de slag waarbij we het verworven draagvlak centraal stellen in de afweging of we toe zijn aan een volgende stap. Waar we voor alle ambities uitgaan van de kracht van vrijwilligers, is het noodzakelijk de spankracht van diezelfde vrijwilligers niet al te zeer op de proef te stellen.

6.2 Communicatieproces: 'de tuin is een proces'

Wat maakt het verschil? De Communicatie.
Het unieke van het project de Uitdaging voor Seghwaert is het community-gevoel. Het project ontstaat van binnen uit, door en voor bewoners en stakeholders. Het is een organisch proces waarbij de beweging voorop staat en het project het resultaat is. De beweging zorgt voor verbinding binnen het project en de directe omgeving, maar ook tussen de projecten en buiten de wijk. Dat maakt het verschil en dat maakt het project tot een Uitdaging: De Uitdaging van Seghwaert.

Doel

Het doel is om mensen in beweging te krijgen, initiatief nemen, alleen of samen met andere mensen. Een beweging die verbindt, enthousiasmeert en resultaat oplevert waar men trots op is. De projecten zorgen voor de hefboom, maken het eigenaarschap zichtbaar en geeft zingeving. Vanuit het unieke van het project, de organische werking, moet ook de communicatie worden ontwikkeld, door en voor bewoners en stakeholders. Een communicatietraject waar men zelf op kan sturen, waarmee men informatie kan delen, die andere uitdaagt om mee te doen.

Hoe

Voor de strategie nemen we de Uitdaging als uitgangspunt. Dit wordt de kapstok, drijfveer van alle projecten. De kapstok biedt stevigheid voor het totaal en individuele deelprojecten, maar biedt ook ruimte om in te spelen op actualiteiten en ontwikkelingen. De Uitdaging moet prikkelen, herkenbaar zijn en tegelijk laten zien waar het om gaat. De Uitdaging moet de projecten met eigen signatuur verbinden. De Uitdaging laat ook andere wijken zien wat er mogelijk is, daagt anderen uit. Samen bouwen we aan het dna van de Hof van Segwaert en geven we betekenis aan de Uitdaging.

Communicatieproces

Het communicatieproces wordt een routekaart waarlangs we met elkaar gaan ontdekken. Een organische proces dat initieert, beweegt en ontwikkeling in gang zet. Kern voor de communicatie:

- Community vorming: verbinden, samenwerken, elkaar stimuleren

- Initiërend: de wijk is van jou, verschillende soorten eigenaarschap, kom in actie, lef
- Organisch: ga de uitdaging aan en laten we zien waar we uitkomen
- De dialoog: een aandachtgesprek motiveert, stimuleert en geeft inzicht in elkaars belangen en kracht.
- Registratie, verhalen vertellen (story telling), wat kan ik doen? treedt in de voetsporen van

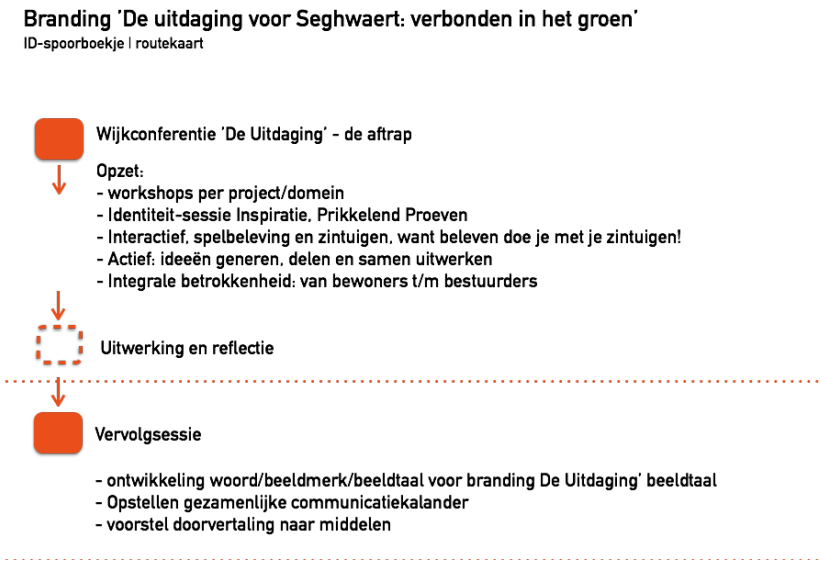

Om te komen tot een sterke kapstok en nieuwe intiatieven willen we in nauwe interacties met betrokken partijen werken volgens onderstaande routekaart. Op deze manier geven we samen steeds meer invulling en betekenis aan de opgave van De Uitdaging.

6.3 Projecten

Project 1: Opzetten communicatie

Plan van Aanpak Communicatie
Wat maakt het verschil? De middelen.

1. Ontwikkelen woord/beeldmerk voor branding "De Uitdaging"
2. Inzet van Facebook, instagram, website met CMR
3. Posters, flyers, nieuwbrief (digitaal)
4. Magazine/krant: een EigenWijs en positief magazine voor en door bewoners Hof van Seghwaert
5. Registratie / verhalen vertellen: filmpjes, foto's, interviews.
6. Inzet van wijkreporters met mobiele telefoons voor livestreaming op facebook en website.
7. Communicatieagenda/kalender, programma app
8. Aansluiten bij andere activiteiten in Zoetermeer
9. Pers en media
10. Gebruik/inrichting fysieke punten
11. Fietsproject
12. Verbinding door kunst in de openbare ruimte

Project 2: 'de Werkplaats'

1. Doel: wat willen we bereiken?
Stichting 'De Hof van Seghwaert' wil een sociaal, educatief en cultureel trefpunt voor de wijk Seghwaert creëren met het openbaar groen(-onderhoud) als bindmiddel. Ook voor bewoners die een steuntje in de rug nodig hebben om in onze Zoetermeerse samenleving te participeren. Beoogde resultaten liggen in het fysieke (mede)beheer van de openbare ruimte (snoeien, zwerfvuil verwijderen, gras maaien) in combinatie met het versterken van de maatschappelijke participatie.

2. Wat gaan we daarvoor doen?
Verbinden van bewonersinitiatief Hof van Seghwaert (voormalige

perenboomgaard) via een nieuw te creëren ingang met het naastgelegen parkje. De verbinding bestaat uit een combinatie van enkele fysieke maatregelen met een sociaal-/participatief programma, op te zetten in samenwerking met maatschappelijke organisaties in en rond de wijk.

2.1 Fysieke maatregelen

Voor de gecombineerde doelstelling is ter plaatse een onderkomen nodig voor mensen en materialen. Met zo'n onderkomen versterk je de presentie van bewoners en maatschappelijke organisaties en daarmee het sociaal verkeer én de sociale controle op het openbaar gebied. Qua fysieke maatregelen stellen we het volgende voor.

2.1.1 Oprichten van 'De Werkplaats'

In de Hof van Seghwaert richten we een ontmoetingsruimte in annex gereedschapsberging en ontmoetingsplein, verder te noemen 'De Werkplaats'. Samenwerking met SOD ligt voor de hand voor de keuken en de winkel in de Patio. Het onderkomen/'de werkplaats' zal gebouwd worden als een modulair opgebouwde, verhuisbare stadsboerderij (hier nadere info inlassen van Tim van der Grinten, zie www.mood-builders.com).
In de aanvang hebben we de gereedschapsberging geregeld in een robuuste zeecontainer. Voorzieningen als broodoven, ruimte voor een informeel gesprek en voor vergaderingen, aangevuld met een mobiele 'horeca'-voorziening voor de participanten, maar ook een (chemisch) toilet vormen de basisvoorzieningen voor het trefpunt. Voor de vormgeving en verfraaiïng van het geheel wordt samengewerkt met Participarte, gespecialiseerd in participatieve cultuurprojecten.

2.1.2 Duurzame energie- en nutsvoorziening

In de Hof van Seghwaert zijn geen aansluitingen voor openbare nutsvoorzieningen (water, elektra, riool). In samenwerking met externe partners willen we op een duurzame wijze voorzien in onze energie- en waterhuishouding.

2.1.2.1 Zonne-energie

We ontwikkelen mogelijkheden om van het ontmoetingsplein ook een energieplein te maken met behulp van zonne-energie. Energie voor de ontmoetingsruimte, voor het opladen van (accu)gereedschap e.d. en voor de watervoorziening van de perenboomgaard. Kostenraming voorlopig: PM.

2.1.2.2 Watertappunt

In samenwerking met Dunea kunnen in de wijk tegen een geringe vergoeding twee openbare watertappunten gerealiseerd worden; één in het parkje annex 'De Werkplaats', één in het Park Seghwaert ism projectleiding Park Seghwaert (Arthur Verhaar). Voor een periode van 10 jaar rekent Dunea 2x€3.800= €7.600 voor jaarlijkse installatie en onderhoud.

2.1.3 Medebeheer parkje

In samenwerking met de huidige professionals in het groenonderhoud willen wij graag een programma opzetten om te leren het naastgelegen parkje mede te beheren. Wij organiseren daarvoor aan de start een bewonersschouw openbare ruimte om vast te stellen wat er aan onderhoud nodig is en wij stellen ons voor dan afspraken te maken hoe professionals en vrijwilligers dit stuk openbare ruimte in coproductie zouden kunnen beheren. Voorbeelden: voor de Hof van Seghwaert voeren wij 's winters een snoeiprogramma uit waarin het hoogstamfruit in het parkje kan worden opgenomen. In de Hof moeten grote oppervlakten regelmatig gemaaid worden, evenals in het parkje. De kosten van de samenwerking worden via de gemeente (in natura) vergoed.

2.1.4 Informatievoorziening aan de poort

Bij de toegang van 'De Werkplaats' willen we op een doeltreffende, doch creatieve manier de informatievoorziening regelen over zowel het onderhoud van het parkje en de Hof van Seghwaert als ook over alle

activiteiten in het kader van de sociale participatie. Om bewoners hierbij optimaal te betrekken willen we een ontwerpwedstrijd uitschrijven in samenwerking met Participarte voor de vormgeving. Kostenraming: €2.000.

2.2 Sociaal-participatief programma
In 'De Werkplaats' en op het bijbehorende ontmoetingsplein willen we een sociaal-participatief programma ontwikkelen met de volgende elementen.
2.2.1 buitenpodium ism Seghwaert op Dreef
2.2.2 uitvalsbasis voor onderhoud groen ism maatschappelijke organisaties
2.2.3 ruimte voor ontvangst en voor informele ontmoeting
2.2.4 programma voor productieve, educatieve en (re)creatieve dagbesteding, op te maken ism maatschappelijke organisaties.

Project 3: Opzet 'Handje helpen?'
De voorbereidingen van "Handje helpen?" bestaan in het opstarten van de samenwerking met de zorgprofessionals en wooncorporaties. 'Handje helpen?' krijgt als thuisbasis 'de Werkplaats' bij de Hof van Seghwaert, de coördinatie komt te liggen bij de Klussendienst van de Vrijwilligerscentrale. 'De Werkplaats'.

7. Begroting

Fasering over 2016, 2017, 2018 en 2019

Project 1:	
Opzetten organisatie: actiecentrum en infrastructuur	€ 35.000
opzetten communicatie, incl. conferentie juni en programmering themacafé	€ 25.000
Project 2:	
'de werkplaats', annex buitenpodium: stadsboerderij	€ 50.000
Inventaris fruitverwerking (wijn, jam en conserven)	€ 10.000
Kas + theekoepel	€ 15.000
Laatste stukje perenboomgaard	€ 35.000
Activiteitenprogrammering en catering	€ 5.000
Project 3:	
"Handje helpen?"	€ 20.000
Gereedschappen	€ 5.000
Programmering	€ 10.000
Project 4:	
Park Seghwaert: het prieel, stelpost	€ 20.000
Project 5:	
Zorg en recreatieve/arbeidsmatige dagbesteding	
Ontwikkeling Inlooppunt, stelpost	€ 20.000
Project 6:	
vergroening winkelcentrum icm Palet	
Project 7:	
't Seghewaert	
Totaal:	**€ 250.000**